

Ewa Banasiewicz

Hrubieszów-Podgórze, woj. zamojskie. Stanowisko 1A

Informator Archeologiczny : badania 20, 24-25

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

na wznak szkieletu stała najprawdopodobniej amfora, a przy nogach misa. Na szyi stwierdzono drucikowy naszyjnik z jednym końcem zawiniętym w tarczkę.

Cmentarzysko grupy masłomęckiej.

Odkryto łącznie 59 grobów z okresu rzymskiego, z czego badano 57 obiektów, a wyeksplorowano do końca 54. W liczbie tej zawiera się 51 grobów szkieletowych, dwa ciałopalne i jeden symboliczny. Pierwsza grupa reprezentowana jest przez 36 obiektów ze szkieletami kompletnymi. Wśród nich 23 zawierały szkielety niemowląt i osieków. Wyposażenie zanotowano również przy 23 pochówkach. Zarejestrowano 15 obiektów ze szkieletami cząstkowymi, w tym jeden dziecka: bez wyposażenia pozostawały jedynie trzy pochówki. W strupach dwóch grobów stwierdzono wkopane spalone szczątki ludzkie.

Grób nr 69 zawierał górną połowę szkieletu dorosłego osobnika, leżącego nieomal że w porządku anatomicznym, a na niej złozone były nadpalone kości kończyn dolnych. W grobie nr 73 zadokumentowano bardzo wyraźnie czytelne ślady trumny w kształcie prostokąta. Jej ścianki były pokryte grubą warstwą wapiennej pobialki.

W grobie nr 61, dziecięcym, znaleziono 9 naczyń, wśród nich jedno wykonane na kole, czarkę jeżowatą i miskę typu terra sigillata. Na szyi zmarły miał koltę, złożoną z różnobarwnych paciorków, burastynów oraz srebrnych i brązowych wisiorków, niektórych zdobionych emalią. Na ramionach znaleziono dwie srebrne zapinki. Na prawym przedramieniu widniała bransoleta z cienkiej srebrnej blachy, z końcami wyobrażającymi głowy węży, na lewej zaś bransoletka wykonana z elementów brązowych, srebrnych i szklanych. U pasa z lewej strony wisiało kółko z trzema miniaturowymi kluczami, mały wisiorek srebrny oraz duży wisiorek ze śródmoraskiej muszli na masywnym brązowym kółku. W grobie nr 84 znaleziono miniaturę miecza z brązu, szklany niezdobiony puchar i ceramiczne naczynie "prowincjonalnorzymskie", grzebiel dzwonowaty zdobiony guzami z brązu oraz masywne elementy pasa: sprzączkę i okucie końca pasa, zdobione wybijanym ornamentem. W grobie nr 85 znajdowała się koltę złożona ze 153 wielobarwnych paciorków szklanych, dwa grzebielnie dzwonowate z podniesionymi ramionami i dwa naczynia "prowincjonalnorzymskie".

Odsłonięta powierzchnia cmentarzyska grupy masłomęckiej wynosi 788,5 m². Znany jest tylko zachodni skraj obiektu. Również i na tym cmentarzysku potwierdzone zostały obserwowane w Masłomęczu kręgi w ułożeniu pochówków. Jeden z nich czytelny jest w całości: wokół grobu nr 44, badanego w poprzednim sezonie, stwierdzono pierścien bardzo ciasno zakładanych grobów, wyznaczających krąg o średnicy 12 m. Przestrzeń pomiędzy nimi a grobem centralnym jest zupełnie pusta. W tej sytuacji wiele grobów tworzy układ stratygraficzny, których udziałem jest nieraz nawet 6 obiektów. Dużo większy krąg, z centralnie położonym grobem nr 19, zdaje się rysować w części północnej nekropoli.

Osada kultury pucharów lejkowatych.

Odkryto 27 nowych obiektów. Jeden z nich można interpretować jako piec. Miał on prostokątny kształt, ścianki wyleplone wypaloną następnie gliną. Płytkie wypełnisko zawierało właściwie nieomal wyłącznie węgiel drzewny i popękane płyty kamieni żarnowych.

Z inwentarzy jam należy wymienić łyżkę z długim trzonkiem, wykonaną z jednej kości długiej. Ponadto, trzeba odnotować odkrycie trzech siekier krzemlennych, fragmentów uch naczyń zaopatrzonych w bardzo efektowne wyobrażenia głów baranów oraz fragmentów ceramiki kultury trypolskiej. Na wtórnym złożu znaleziono kościaną okładzinę łuku.

Obiekty KPL tworzą wyraźne skupienie ciągnące się pasem od południowego zachodu ku północnemu wschodowi. Od wschodniej strony badanej części stanowiska stwierdzono obecność prawdopodobnie rowu, o dość jednorodnym jaśniejszym wypełnisku, pozbawionym materiału zabytkowego. Być może ma on związek z zagęszczeniem obiektów, które pozostają po jego wewnętrznej stronie. Łączna liczba obiektów osadowych wynosi 56.

Materiały znajdują się w Katedrze Archeologii UMCS.

Badania będą kontynuowane.

HRUBIESZÓW-PODGÓRZE
woj. zamojskie
Stanowisko IA

Wojewódzki Ośrodek
Archeologiczno-Konserwatorski
w Zamościu

Badania prowadziła mgr Ewa Banastewicz. Finansował WOA-K Zamość. Czwarty sezon badań. Cmentarzysko kultury strzyżowskiej.

Kontynuowano wykopaliska na cmentarzysku sąsiedniej osady z okresu wpływów rzymskich nie badano.

Przebadano około 170 m² - odkryto dalsze cztery groby wyznaczające wschodni zasięg cmentarzyska, oddalone około 100 m od dotychczas rozpoznanego skupiska. Wszystkie odkryte pochówki zawierały szczątki ludzkie: szkielety nie posiadały śladów nadpalenia, były ułożone na wznak o różnej orientacji. Grób VIII/86 okazał się symboliczny - nie posiadał szkieletu, a w jamie grobowej znajdowały się trzy naczynia - dwie arafory oraz naczynie doniczkowate bogato zdobione odciskami sznurka.

Najbardziej interesujące wyposażenie posiadał grób XI/86. Zawierał słabo zachowany szkielet, cztery naczynia bogato zdobione wątkami sznurowymi, dwie miedzialne zausznicie, rterp z krzemienia wołyńskiego z utamanym końcem oraz 80 paciorków fajansowych oraz 5 miedzialnych.

W centralnej partii cmentarzyska zlokalizowano dwie ziemianki, w jednej z nich odkryto piec przy ścianie zachodniej, druga natomiast była odkryta fragmentarycznie. Należy więc sądzić, iż znaczna część cmentarzyska jest zniszczona. Bogata problematyka stanowiska wymaga kontynuacji badań.

Materiały z badań znajdują się w WOA-K w Zamościu, po opracowaniu zostaną przekazane do Muzeum w Hrubieszowie.

HYŻA
woj. zamojskie
Stanowisko 1

Wojewódzki Ośrodek
Archeologiczno-Konserwatorski
w Zamościu

Badania prowadziła mgr Ewa Banasiewicz. Finansował WOA-K Zamość. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko kultury strzyżowskiej.

W wyniku badań ratowniczych na powierzchni 22,5 m² odkryto grób kultury strzyżowskiej. Pochówek zawierał szkielet ludzki spoczywający na prawym boku z podkurczoną jedną zachowaną kończyną dolną, ułożony po osi SW-NE. Wyposażenie stanowiło duże naczynie wazowate z wylewem zdobionym czterema guskami i odciśkami snura, obmasywane wewnątrz oraz na zewnątrz we wszystkich kierunkach. Wystąpiły także trzy paciorki fajansowe oraz kilka miedzianych.

Informacje mieszkańców, o znajdowaniu podczas wybierania piasku szkieletów ludzkich i naczyń, potwierdzają istnienie cmentarzyska.

Materiały zostaną przekazane do MO w Zamościu.

JAKUSZOWICE, gm. Kazimierza Wielka
woj. kieleckie
Stanowisko 2

patrz
okres wpływów rzymskich

KAMIONKA, gm. Kleczew
woj. konińskie
Stanowisko 3

Muzeum Okręgowe
w Koninie

Badania prowadził mgr Krzysztof Gorczyca. Finansowało MO w Koninie. Pierwszy sezon badań. Osady kultury pucharów lejkowatych, Osada kultury trzcinieckiej.

Stanowisko położone jest na wschód od drogi polnej do Budziszawia Kościelnego, ok. 750 m na południe od skrzyżowania kolejki wąskotorowej z drogą Budziszaw-Siernicza. Ulokowane na kulminacji cypla na krawędzi Rynny Budziszawskiej obejmuje obszar ok. 0,7 ha. Badania miały charakter ratunkowy ze względu na wybieranie piasku i głęboką orkę.

Założono dwa wykopy o łącznej powierzchni 225 m². Uzyskano dużą ilość materiału kultury pucharów lejkowatych /1.414 fr. ceramiki, 98 wyrobów krzemianych, 5 płytek szlifierskich i 1 żarno/. Obiektów należących do tej kultury, oprócz niewielkiego paleniska wyłożonego kamieniami oraz płytkiej niewielkiej jamy, nie udało się zarejestrować. Świadczy to prawdopodobnie o obozowiskowym typie osadnictwa. Wstępna analiza materiału ujawniła fakt dwukrotnego zasiedlenia terenu przez ludność KPL. W części północnej stanowiska wystąpił materiał przemieszany z faz III i IV, zaś w części południowej "czysty" materiał fazy IV KPL.

Oprócz pozostałości osadnictwa KPL odkryto również 2 płytkie jamy kultury trzcinieckiej. W każdej z nich wystąpiły większe fragmenty domieszkowatego naczyńia z listwą plastyczną pod krawędzią.

Materiał i dokumentacja znajdują się w Muzeum Okręgowym w Koninie.

Badania zakończono.

KISLAKI, gm. Tykocin
woj. białostockie
Stanowisko 7

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadził mgr Marek Zalewski. Finansował KZA w Białymstoku. Pierwszy sezon badań. Obozowisko kultury nieznanej z neolitu.

Stanowisko znajduje się na lewym brzegu starorzecza, zwanym "Jeziorcem". leży pomiędzy nim a obecnym korytem rzeki Narw /po regulacji/.